

ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

(ก)

โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

ภาพที่ 1

มูลนิธิสันติชน กรุงเทพมหานคร ที่อยู่ : 439 ซอย ลาดพร้าว 112 ถนน ลาดพร้าว แขวง วังทองหลาง
เขต วังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310

ภาพที่ 2

สำนักงาน โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

ภาพที่ 3

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ อาจารย์บรรจง บินกาซัน ประธานโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

ภาพที่ 4

ดร.สุไลมาน บุญชม รองประธานโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน ให้เกียรติ
แนะนำข้อมูลในการทำวิจัย

(ง)

กิจกรรมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

ภาพที่ 1

จุดรับสมัครผู้สนใจอิสลาม โครงการอบรมผู้สนใจอิสลาม มูลนิธิสันติชน

ภาพที่ 2

ห้องเรียนรวมมุสลัฟชาย และมุสลัฟหญิง โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

ภาพที่ 3

ห้องเรียนแถมอัสตฟาย โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

ภาพที่ 4

ห้องเรียนแยกมุอัลลัฟหญิง โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

ภาพที่ 5

ปฐมนิเทศผู้สนใจอิสลาม โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

ภาพที่ 6

ส่วนหนึ่งจากสื่อการสอน โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

(ค)

เอกสารประกอบการวิจัย

เอกสารที่ 1

แบบสัมภาษณ์ประธานและอาจารย์โครงการสอนมุฮัลล์ฟของมุลนิธิตันติชน

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง : วิธีการตะอวะฮฺของมุลนิธิตันติชนแก่มุฮัลล์ฟ

Da'awah Methodology of Santichon Muslim Foundation to New Muslims

คำชี้แจง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “วิธีการตะอวะฮฺของมุลนิธิตันติชนแก่มุฮัลล์ฟ” โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของมุลนิธิตันติชน
2. เพื่อศึกษาการตะอวะฮฺแก่มุฮัลล์ฟในอิสลาม
3. เพื่อศึกษาวิธีการตะอวะฮฺของมุลนิธิตันติชนแก่มุฮัลล์ฟ

กลุ่มเป้าหมาย

แบบสัมภาษณ์นี้ สำหรับการสัมภาษณ์ประธานและอาจารย์โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิธิตันติชน ดังนั้นผู้วิจัยได้แบ่งคำถามการสัมภาษณ์เป็นหัวข้อใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
2. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิธิตันติชน
3. ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการตะอวะฮฺของมุลนิธิตันติชน
4. ข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์และความเข้าใจอิสลามของมุฮัลล์ฟหลังจากเข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิธิตันติชน
5. ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการดูแลของมุลนิธิตันติชนต่อมุฮัลล์ฟ
6. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการตะอวะฮฺของมุลนิธิตันติชน
7. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของมุลนิธิตันติชน

ขอขอบคุณในความร่วมมือนี้อีก โอกาสนี้
 นายตอเหล็บ โอรามหลง รหัส 5420420007
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (มุสลิมศึกษา)
 วิทยาลัยอิสลามศึกษา
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
 บทสัมภาษณ์

ผู้วิจัยพิจารณาเลือกใช้คำถามต่อไปนี้โดยปรับให้เหมาะสมกับผู้ให้สัมภาษณ์ ที่
 เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นประธานและอาจารย์โครงการอบรมผู้สนใจอิสลาม
 ของมูลนิธิ สันติชน จำนวน 7 คน ประกอบด้วยประธานโครงการ 1 คน และอาจารย์ 6 คน

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
 บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตรอก/ซอย.....
 ตำบล..... เขต/แขวง.....
 อำเภอ..... จังหวัด.....
 สถานที่ให้สัมภาษณ์..... วันที่.....
 เดือน..... พ.ศ. 2557 เริ่มเวลา.....
 สิ้นสุดเวลา..... รวมเวลา.....

1.2 ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งอะไรในมูลนิธิสันติชน

.....

.....

1.3 ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับไหนและจากที่ไหน (สามัญและศาสนา)

.....

.....

1.4 ท่านดำรงตำแหน่งที่มูลนิธิสันติชนมาเป็นเวลานานเท่าใด

.....

.....

1.5 อาชีพหลักของท่านคืออะไร

.....
.....

2. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

2.1 อะไรคือสาเหตุที่ทำให้ท่านทุ่มเทเวลาอันมีค่าของท่านให้กับโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

.....
.....

2.2 ท่านคิดว่าโครงการผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชนมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด

.....
.....

2.3 ในแต่ละปีมีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามมากน้อยเพียงใด

.....
.....

2.4 ผู้ที่เข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามส่วนใหญ่นับถือศาสนาใดและประกอบอาชีพอะไรบ้าง

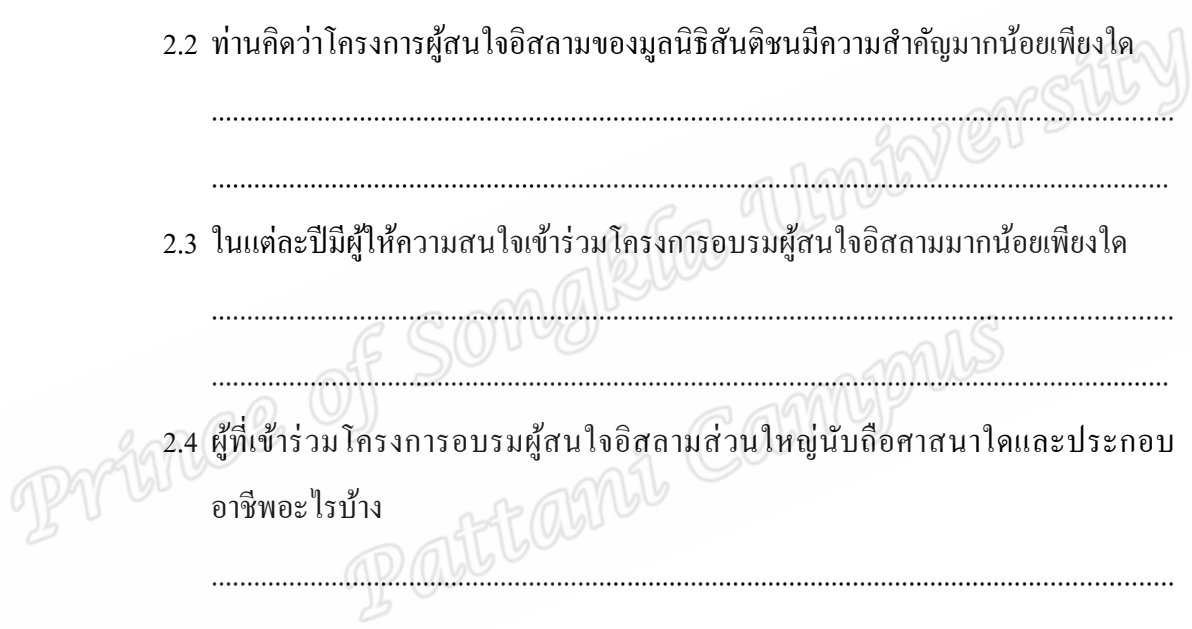
.....
.....

2.5 ผู้ที่เคยเข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามส่วนใหญ่มาจากภูมิภาคใดของประเทศไทย

.....
.....

2.6 หลังจากผ่านการอบรมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามมีผู้สนใจหรือเข้ารับอิสลามมากน้อยเพียงใด

.....
.....

3. ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการคะหะฮุซของมุลนิธิสันติชน

3.1 ท่านมีวิธีการคะหะฮุซต่อผู้ที่เข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามอย่างไรบ้าง

.....

3.2 ในมุมมองของท่านวิธีการคะหะฮุซแบบใดที่มุลนิธิเคยใช้ปฏิบัติมากที่สุด

.....

3.3 ท่านมีวิธีการคะหะฮุซอย่างไรบ้างที่ทำให้มุอัลลัฟสามารถเข้าใจและยึดมั่นต่อหลักการศรัทธาในอิสลามได้อย่างถูกต้อง

.....

3.4 ท่านมีวิธีการอย่างไรบ้างที่ทำให้มุอัลลัฟสามารถปฏิบัติศาสนกิจ เช่นการละหมาด เป็นต้น ได้อย่างถูกต้อง

.....

3.5 ท่านมีวิธีการคะหะฮุซอย่างไรที่ทำให้มุอัลลัฟสามารถเข้าใจและปฏิบัติใช้หลักจริยามารยาทในอิสลามได้อย่างถูกต้อง

.....

3.6 ในมุมมองของท่านวิธีการคะหะฮุซแบบใดที่ท่านคิดว่าเป็นวิธีการที่ทำให้เข้าใจอิสลามได้ง่ายและเหมาะสมสำหรับผู้สนใจอิสลามที่สุด

.....

4. ข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์และความเข้าใจอิสลามของมุอัลลัฟหลังจากเข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิธิสันติชน

4.1 ทางมุลนิธิสันติชนมีการประเมินผลลัพธ์ความเข้าใจอิสลามของมุอัลลัฟหลังจากเข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามอย่างไรบ้าง

.....
.....

4.2 มุอัลลัฟสามารถปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างถูกต้องหรือไม่ หลังจากเข้าร่วมโครงการ
อบรมผู้สนใจอิสลาม

.....
.....

4.3 มุอัลลัฟสามารถเข้าใจและยึดมั่นต่อหลักการศรัทธาในอิสลามได้อย่างถูกต้องหรือไม่
หลังจากเข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลาม

.....
.....

4.4 มุอัลลัฟสามารถเข้าใจและปฏิบัติใช้หลักจริยธรรมอิสลามในชีวิตประจำวันได้อย่าง
ถูกต้องหรือไม่

.....
.....

4.5 มีมุอัลลัฟที่เปลี่ยนใจไปสู่อิสลามเดิมอีกหรือไม่หลังจากที่ได้เข้ารับอิสลามแล้ว เพราะ
เหตุใด

.....
.....

5. ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการดูแลของมูลนิธิสันติชนต่อมุอัลลัฟ

5.1 มูลนิธิสันติชนมีวิธีการดูแลมุอัลลัฟหลังจากเข้ารับอิสลามอย่างไรบ้าง

.....
.....

5.2 มูลนิธิสันติชนมีบุคลากรเฉพาะที่มีหน้าที่ดูแลมุอัลลัฟหลังจากเข้ารับอิสลามหรือไม่
อย่างไร

.....
.....

5.3 มูลนิธิสันติชนมีค่าตอบแทนให้กับบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับคณะหรือไม่

.....
.....

5.4 มุลินีธิสันติชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรใดบ้างในการดูแลมูอัลลัฟ
และบุคลากร

.....
.....

5.5 มุลินีธิสันติชนมีสถานที่พักอาศัยรับรองมูอัลลัฟและบุคลากรหรือไม่ ถ้ามี ทางมุลินี
ธิสันติชนมีการจัดการอย่างไร

.....
.....

5.6 มุลินีธิสันติชนมีโครงการผลิตตำราคู่มือหรือหนังสือสำหรับมุสลิมใหม่หรือไม่

.....
.....

6. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการคະฮะฮะของมุลินีธิสันติชน

6.1 ในมุมมองของท่าน ท่านคิดว่ามุลินีธิสันติชนประสบปัญหาใดมากที่สุดในการคະฮะฮะ
แก่มูอัลลัฟ

.....
.....

6.2 มุลินีธิสันติชนมีวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างไรบ้าง

.....
.....

6.3 สถานการณ์ปัญหาบ้านเมืองในปัจจุบันมีผลกระทบต่อมุลินีธิสันติชนในการคະฮะฮะ
แก่มูอัลลัฟอย่างไรบ้าง

.....
.....

7. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของมุลินีธิสันติชน

ในฐานะที่ท่านมีประสบการณ์ในการคະฮะฮะแก่มูอัลลัฟ ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้าง
ต่อองค์กรและสังคมมุสลิมที่สนใจเกี่ยวกับวิธีการคະฮะฮะแก่มูอัลลัฟ

.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2557

Prince of Songkla University
Pattani Campus

เอกสารที่ 2

แบบสัมภาษณ์มุอัลลัฟ

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง : วิธีการตะอวะฮฺของมุลนิธิสันติชนแก่มุอัลลัฟ

Da'awah Methodology of Santichon Muslim Foundation to New Muslims

คำชี้แจง

การศึกษาวิจัยเรื่อง “วิธีการตะอวะฮฺของมุลนิธิสันติชนแก่มุอัลลัฟ” โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

4. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของมุลนิธิสันติชน
5. เพื่อศึกษาการตะอวะฮฺแก่มุอัลลัฟในอิสลาม
6. เพื่อศึกษาวิธีการตะอวะฮฺของมุลนิธิสันติชนแก่มุอัลลัฟ

กลุ่มเป้าหมาย

แบบสัมภาษณ์นี้ สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมมุอัลลัฟของมุลนิธิสันติชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้แบ่งคำถามการสัมภาษณ์เป็นหัวข้อใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

8. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
9. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิธิสันติชน
10. ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการตะอวะฮฺของมุลนิธิสันติชน
11. ข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์และความเข้าใจอิสลามของมุอัลลัฟหลังจากเข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิธิสันติชน
12. ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการดูแลของมุลนิธิสันติชนต่อมุอัลลัฟ
13. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของมุอัลลัฟหลังจากเข้ารับอิสลามและแนวทางแก้ไข
14. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของมุอัลลัฟ

ขอขอบคุณในความร่วมมือนี้อีก โอกาสนี้
 นายต่อเหล็บ โอรามหลง รหัส 5420420007
 นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (มุสลิมศึกษา)
 วิทยาลัยอิสลามศึกษา
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บทสัมภาษณ์

ผู้วิจัยพิจารณาเลือกใช้คำถามต่อไปนี้โดยปรับให้เหมาะสมกับผู้ให้สัมภาษณ์ ที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งเป็นผู้เข้าร่วมโครงการอบรมมุอัลลัฟของมูลนิธิสันติชน จำนวน 18 คน แบ่งเป็นผู้ชาย 6 คน และผู้หญิง 12 คน

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
 บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตรอก/ซอย.....
 ตำบล..... เขต/แขวง.....
 อำเภอ..... จังหวัด.....
 สถานที่ให้สัมภาษณ์..... วันที่.....
 เดือน..... พ.ศ. 2557 เริ่มเวลา.....
 สิ้นสุดเวลา..... รวมเวลา.....

1.2 ปัจจุบันท่านมีครอบครัวแล้วหรือไม่ (ถ้ามีให้ถามต่อว่า ท่านมีบุตรกี่คน)

.....

1.3 ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพอะไร

.....

1.4 ท่านสำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับใดและจากที่ไหน

.....

2. ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

2.1 อะไรคือสาเหตุที่ทำให้ท่านสนใจอิสลาม

.....

 2.2 ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับมูลนิธิสันติชนอย่างไร

.....

 2.3 เพราะเหตุใดท่านจึงเลือกมูลนิธิสันติชนเพื่อศึกษาอิสลาม

.....

 2.4 ท่านได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชนได้อย่างไร

.....

 2.5 สิ่งที่ท่านประทับใจในคำสอนอิสลามจนนำไปสู่การเป็นมุสลิมหลังจากเข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชนคืออะไร

3. ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการดูแลสุขภาพของมูลนิธิสันติชน

.....

 3.1 ท่านได้รับการดูแลสุขภาพเรียนรู้อิสลามจากมูลนิธิสันติชนด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง

.....

 3.2 วิธีการดูแลสุขภาพในรูปแบบใดที่ท่านมีความประทับใจมากที่สุดเพราะอะไร

.....

 3.3 ท่านเรียนรู้วิธีการปฏิบัติศาสนกิจ เช่นการละหมาด การถือศีลอด และการประกอบพิธีฮัจญ์ จากมูลนิธิสันติชนด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง

.....

 3.4 ท่านเรียนรู้หลักการศรัทธาในอิสลามจากมูลนิธิสันติชนด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง

.....

 3.5 ท่านเรียนรู้หลักจริยธรรมอิสลามจากมูลนิธิสันติชนด้วยวิธีการอย่างไรบ้าง

.....

.....

3.6 ในมุมมองของท่านวิธีการอะฮ์ลุสซุลฏะฮ์แบบใดที่ท่านคิดว่าเป็นวิธีการที่ทำให้ดีเข้าใจ
อิสลาม ได้ง่ายและเหมาะสมสำหรับผู้สนใจอิสลามที่สุด

.....

.....

4. ข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์และความเข้าใจอิสลามของมัลลัฟหลังจากเข้าร่วมโครงการอบรม
ผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน

4.1 ท่านมีความรู้เกี่ยวกับอิสลามมากขึ้นเพียงใดหลังจากเข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจ
อิสลามของมูลนิธิสันติชน

.....

.....

4.2 ประเด็นเนื้อหาที่ท่านให้ความสำคัญมากที่สุดในการเรียนรู้อิสลามจากมูลนิธิสันติชน
คืออะไรบ้าง

.....

.....

4.3 หลังจากได้เรียนรู้หลักการปฏิบัติศาสนกิจในอิสลาม เช่นการละหมาด การถือศีลอด
การประกอบพิธีฮัจญ์ ท่านคิดว่าสามารถปฏิบัติได้ครบสมบูรณ์และมีความถูกต้องมาก
ขึ้นหรือไม่

.....

.....

4.4 หลังจากได้เรียนรู้หลักการศรัทธาในอิสลามท่านมีความเชื่อมั่นในพระเจ้าเพิ่มขึ้น
อย่างไรบ้าง

.....

.....

4.5 หลังจากได้เรียนรู้จรรยาบรรณในอิสลามท่านสามารถนำไปใช้ในการดำเนิน
ชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

.....

.....

4.6 ท่านมีความรู้สึกแตกต่างอย่างไรบ้างในชีวิตช่วงก่อนและหลังการเข้ารับอิสลาม

.....

.....

4.7 หลังจากที่ท่านได้เรียนรู้อิสลามจากมุลนิธิสันติชนท่านมีความตั้งใจที่จะเผยแพร่อิสลาม
ต่อผู้อื่นหรือไม่

.....

.....

4.8 ท่านมีวิธีการคะตวะฮ์ต่อผู้อื่นอย่างไรหลังจากที่ท่านได้เรียนรู้อิสลามจากมุลนิธิสันติ
ชน

.....

.....

5. ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการดูแลของมุลนิธิฯต่อมัลลัฟ

5.1 ท่านคิดว่ามุลนิธิสันติชนมีวิธีการดูแลมัลลัฟหลังจากการเข้ารับอิสลามอย่างไรบ้าง

.....

.....

5.2 ท่านมีความพอใจกับบุคลากรของมุลนิธิสันติชนที่ดูแลมัลลัฟหลังจากการเข้ารับ
อิสลามมากน้อยเพียงใด

.....

.....

5.3 ในมุมมองของท่านบุคลากรโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิธิสันติชนควรมี
หน้าที่ เพิ่มเติมอย่างไรบ้าง

.....

.....

5.3 มุลนิธิสันติชนให้การสนับสนุนต่อมัลลัฟในด้านใดบ้าง

.....

.....

5.4 ท่านคิดว่าการจัดสถานที่พักอาศัยรับรองมัลลัฟในขณะที่เข้าร่วมโครงการมีความ
จำเป็นหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

.....

.....

6. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของมุอัลลัฟหลังจากการเข้ารับอิสลาม

6.1 ท่านคิดว่าปัญหาอะไรที่ท่านได้รับผลกระทบมากที่สุดหลังจากเข้ารับอิสลาม

.....

6.2 ท่านมีวิธีการแก้ปัญหาดังกล่าวอย่างไร

.....

7. ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของมุอัลลัฟ

ในฐานะที่ท่านเข้ารับอิสลาม ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรบ้างต่อองค์กรมุสลิมที่เกี่ยวข้องกับการละฮะญ์มุอัลลัฟ

.....

ลงชื่อ.....ผู้สัมภาษณ์

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2557

Prince of Songkla University
 Pattani Campus

เอกสารที่ 3

ที่ ศธ. ๐๕๒๑.๒.๐๘/๓๓๐

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอิสลามสันติชน

ด้วยนายต่อเหล็บ โอรามหลง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (มุสลิมศึกษา) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "วิธีการตะอวะฮ์ของมุลินีฮ์สันติชนแกมอัลลัฟ" โดยมี ดร.ซาฟีอี อาดำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เที่ยงตรงจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามโดยการสัมภาษณ์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอับดุลฮานีน สือแต)

รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนานักศึกษาและกิจการพิเศษ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๗๓๓๓-๑๓๐๕

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

เอกสารที่ 4

ที่ ศธ. ๐๕๒๑.๒.๐๘/๓๒๙

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๑๓ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. อิบรอหิม เต๊ะแห

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน ๒ ชุด

ด้วยนายต่อเหลือ โอราหมหลง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (มุสลิมศึกษา) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “วิธีการตะอวะฮฺของมุสลิมอิสตินดิซนแกมอัลลัฟ” โดยมี ดร.ชาฟีอี อาดำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามจุดประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอับดุลรอญิง สือแต)

รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนานักศึกษาและกิจการพิเศษ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา

โทรศัพท์ ๐-๗๓๓๓-๑๓๐๕

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

เอกสารที่ 5

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา สำนักงานเลขาธิการ

☎ ๑๕๘๔

ที่ มอ ๗๕๑/๒๙๔

วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. อับดุลเลาะ การีนา

ด้วยนายต่อเหล็บ โอรามหลง นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (มุสลิมศึกษา) วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “วิธีการตะอวะฮฺของมุลลันนิฮ์สันติชนแก่มุอัลลัฟ” โดยมี ดร.ชาฟีอี อาดำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและมีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามจุดประสงค์ของแบบสอบถามที่ได้แนบมาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นายอับดุลรอญิง สือแต)

รองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนานักศึกษาและกิจการพิเศษ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

วิธีการตะอวะฮ์ของมูลนิธิสันติชนแก่มุอัลลัฟ

นายตอเหล็บ โอรามหลง¹ ซาฟีอี อาดำ²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา

E-mail: Toleb_arabic@Hotmail.com

²Ph.D (ตะวันออกกลางศึกษา)

E-mail: ardam1234@gmail.com

ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา(1) เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของ มูลนิธิสันติชน (2) เพื่อศึกษาการตะอวะฮ์แก่มุอัลลัฟในอิสลาม (3) เพื่อศึกษาวิธีการตะอวะฮ์ของ มูลนิธิสันติชนแก่มุอัลลัฟ ซึ่งเก็บข้อมูลใช้แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้หลักวิทยาการอัลกุรอาน เช่นอัลมัฟฮูม อัลมันญูก อัลอาม และอัลคอศ หลัก วิทยาการ อัลหะดีษ เช่น อัลเศาะฮีห์ อัลญะอะอิฟ และอัลหะสัน และหลักภาษาอาหรับทั่วไป

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประวัติความเป็นมาของมูลนิธิสันติชนเริ่มมาจากรายการวิทยุ “เพื่อสันติชน” เริ่มปี 2524 ออกอากาศที่กรุงเทพฯ เชียงใหม่ สงขลา โดยมีนายประเสริฐ มัสซารี เป็น หัวหน้ารายการ อาจารย์ซาฟีอี นภกร และอาจารย์อิสมาแอล วิสุทธิปราณี เป็นวิทยากร ปี 2527 จัดตั้ง “สถาบันสันติชน” ตั้งอยู่ที่ซอย 112 ถนนลาดพร้าว เป็นอาคารไม้ชั้นเดียว เปิดสอนอิสลาม ให้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ทุกวันอาทิตย์ โดยมีนายประเสริฐ มัสซารี เป็นประธานสถาบัน และอาจารย์ อิสมาแอล วิสุทธิปราณี เป็นอาจารย์สอนประจำ ร่วมกับอาจารย์วิทยา วิเศษรัตน์ อาจารย์มุสตอฟา อยู่เป็นสุข อาจารย์อีลยาส นาคนาวา อาจารย์ยะหฺยา โต๊ะมาจิ เป็นวิทยากร ปี 2529 ได้ยื่นขออนุญาต จัดตั้ง “มูลนิธิสันติชน” และผู้ใหญ่หวัง วงษ์สันต์ ได้อุทิศที่ดินให้ 1 ไร่ เงินสด 3 ล้านบาท เพื่อให้ ก่อสร้างอาคารมูลนิธิ และให้ก่อสร้างอาคารหอพัก 1 ล้านบาท ที่เขตสวนหลวงปี 2530 ได้รับ ใบอนุญาตให้จัดตั้งมูลนิธิสันติชน โดยมีนายประเสริฐ มัสซารี เป็นประธานมูลนิธิ

2. ตะอวะฮ์คือการเรียกร้องเชิญชวนมนุษยชาติไปสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ Ψ ตะอวะฮ์เป็นภารกิจที่มีเกียรติเนื่องจากคำพูดที่เรียกร้องมนุษยชาติไปสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ Ψ เป็น คำพูดที่ดีเลิศ และเป็นภารกิจที่บรรดานบี ﷺ ได้รับคำสั่งจากอัลลอฮ์ Ψ มาปฏิบัติภารกิจดังกล่าว

เป้าหมายของการละอวษ คือละอวษไปสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ Ψ ศรัทธาต่อบรรดา เราะสูล \cup ศรัทธาต่อบรรดา มลาอิกะฮ์ ศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ ศรัทธาต่อการกำหนดศกาวการณ์ความดีและความชั่ว และศรัทธาต่อวันกิยามะฮ์ ศาสนาอิสลามคือสิ่งที่นักละอวษนำไปละอวษมนุษยชาติ นักละอวษต้องปฏิบัติภารกิจละอวษอย่างทุ่มเทและบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์ Ψ นักละอวษจะต้องเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ที่เป็นเครื่องมือในการละอวษ เช่น วิชาความรู้ มารยาทที่ดีงาม สัจจะ อคทน และมีความเมตตา มนุษยชาติคือผู้ที่มีสิทธิได้รับการละอวษไปสู่อิสลาม เพราะอิสลามเป็นสารแห่งอัลลอฮ์ Ψ ที่พระองค์ได้แต่งตั้งให้ท่านศาสนทูตมุหัมมัด ρ นำมาสู่มวลมนุษยชาติทั้งหมด และวิธีการละอวษนั้นประกอบด้วยการละอวษด้วยคำพูดการละอวษด้วยการกระทำ และการละอวษด้วยคุณธรรม สำหรับมุอัลล์ฟหมายถึงบรรดาผู้ที่มีความต้องการในการทำให้อหัวใจของพวกเขาเหล่านั้นเอนเอียงไปสู่อิสลาม หรือทำให้อหัวใจของพวกเขาเหล่านั้นมั่นคงในอิสลาม หรือผู้ได้รับอิตายะฮ์ (การชี้ทางนำ) จากพระเจ้าเป็นเจ้าให้ปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตสู่อิสลาม

3. วิธีการละอวษของมุลนิฮ์สันติชนให้แก่มุอัลล์ฟภายใต้โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามมีวิธีการดังนี้ (1) วิธีการละอวษด้วยคำพูด (2) วิธีการละอวษด้วยการกระทำ (3) วิธีการละอวษด้วยสื่อ (4) วิธีการละอวษด้วยเนื้อหา สำหรับวิธีการละอวษด้วยคำพูดสามารถแยกเป็นข้อย่อยได้ดังนี้ (1) วิธีการละอวษด้วยการกล่าวต้อนรับและการแนะนำที่ดีงาม (2) วิธีการละอวษด้วยการให้คำปรึกษาที่ประทับใจ (3) วิธีการละอวษด้วยการบรรยายที่เข้าใจง่ายและชัดเจน และสำหรับวิธีการละอวษด้วยการกระทำสามารถแยกเป็นข้อย่อยได้ดังนี้ (1) วิธีการละอวษด้วยการสอนภาคปฏิบัติ (2) วิธีการละอวษด้วยการเข้าร่วมกิจกรรม (3) วิธีการละอวษด้วยจรรยา มารยาทในอิสลาม (4) วิธีการละอวษด้วยการเป็นแบบอย่างให้ดูและสำหรับวิธีการละอวษด้วยการกระทำสามารถแยกเป็นข้อย่อยได้ดังนี้ (1) วิธีการละอวษด้วยสื่ออินเทอร์เน็ต (2) วิธีการละอวษด้วยตำรา (3) วิธีการละอวษด้วยเอกสาร วารสาร ซีดี ดีวีดี และสำหรับวิธีการละอวษด้วยเนื้อหาสามารถแบ่งเป็นข้อย่อยได้ดังนี้ (1) วิธีการละอวษด้วยเนื้อหาหลักการศรัทธา (2) วิธีการละอวษด้วยเนื้อหาหลักการปฏิบัติ (3) วิธีการละอวษด้วยอิหฺसान (คุณธรรม)

Da‘awah Methodology of Santichon Muslim Foundation to New Convert Muslims

Toleb O-ramlong¹ Sarfee Ardam²

¹Master Degree Candidate, Islamic Studies

E-mail: Toleb_arabic@Hotmail.com

²Ph.D (West Asain Studies) Instructor

E-mail: ardam1234@gmail.com

Department of Islamic Studies, College of Islamic Studies

Prince of Songkla University, Pattani Campus

ABSTRACT

The present research project was aimed at studying (1) the history and background of the Santichon Muslim Foundation (2) Da‘awah methodology in Islam to newly converted Muslims and (3) Da‘awah methodology of Santichon Muslim Foundation to newly converted Muslims. The instruments used in collecting data were observing and interviewing. al-Quran science principles, for example : al-Mufhoom, al-Muntook, al-Arm and al-Khos, al-Hadith science principles, for example : al-Sohih, al-Doif and al-Hasun and the general Arabic grammars were used in analyzing the qualitative data.

It was found from the study that:

1. Santichon Muslim Foundation as it is today started as a radio station called “Puea Santichon” in 1981. The station’s programs were broadcast in Bangkok, Chiangmai and Songkhla. Mr. Prasert Massari acted as the head of the station and Mr. Safi’i Napakorn and Mr. Ismael Wisuttipranee were the key lecturers of the programs. In 1983, Santichon Institute was established and located at Soi 112, Ladprao Road. The institute which was a one-storey wooden building offered Islamic teaching sessions to interested adults every Sunday. Mr. Prasert Massari acted as the president while Mr. Ismael Wisuttipranee, Mr. Wittaya Wisetrat, Mr. Mustofa Upensuk, Mr. Ilyas Naknawa and Mr. Yahya Tohma-ngee were lecturers of the institute. In 1986, there was an initiative to found Santichon Muslim Foundation with the support from Mr. Wang Wongsan, who donated 1 rai of land plot and 3 million baht in cash for the construction of the foundation building and another million baht for the construction of dormitory building in Suan Luang District. In 1987, Santichon Muslim Foundation was officially established and Mr. Prasert Massari was appointed as the foundation president.

2. Da‘awah is a call or invitation towards mankind to the faith in Allah. Da‘awah is an honorable mission because the calling of mankind to the faith in Allah is the best kind of speech and it is also the mission practiced by all the prophets as commanded by Allah. The aim of Da‘awah is to call upon mankind to the faith in the oneness of Allah, all the prophets, the angles of God, the books of God, the supremacy of God’s will and the Day of Judgment. Islam is the content that a Dā‘aiy or a person who gives Da‘awah uses in preaching people. A Dā‘aiy must perform his duty wholeheartedly and be completely sincere to Allah. A Dā‘aiy must prepare

himself in several ways, for instance, knowledge, good manner, truthfulness, patience and affection. All human beings are eligible to be called to Islam as Islam is the message that Allah ordered Prophet Muhammad to send to mankind. Da'awah methodologies include Da'awah by words, Da'awah by actions and Da'awah by a righteous heart. As for the word Muallaf, it refers to people whose hearts incline towards Islam, newly converted Muslims who want to strengthen their belief in Islam or people who are guided by Allah to turn to Islam and accept Islam as their way of life.

3. The Da'awah methodology of Santichon Muslim Foundation to Muallaf includes (1) Da'awah by words (2) Da'awah by actions (3) Da'awah by media and (4) Da'awah by content. Da'awah by words can be further divided into 3 forms, namely (1) Da'awah by a warm welcome and gentle advice (2) Da'awah by impressive counseling and (3) Da'awah by a clear and easy-to-understand lecture. For Da'awah by actions, it could be subdivided into 4 forms which are (1) Da'awah by the teaching of Islamic practices (2) Da'awah by participation in Islamic activities (3) Da'awah by exhibiting good Islamic manners and (4) Da'awah by demonstration and role modeling. Da'awah by media has 3 forms, namely (1) Da'awah with the Internet (2) Da'awah with books and (3) Da'awah with documents, journals, CDs and DVDs. As for Da'awah by content, 3 main types of content are included, namely (1) Da'awah with the content about Islamic creed (2) Da'awah with the content about Islamic practices and (3) Da'awah with the content about Islamic morals and ethics.

Prince of Songkhro Pattani Campus

บทนำ

อิสลามคือศาสนาที่อัลลอฮ์ﷻประทานมาเป็นแบบอย่างแก่นุชชชาติเพื่อเป็นหลักประกันให้เกิดความผาสุกแก่ปัจเจกชนและส่วนรวม เป็นศาสนาที่อัลลอฮ์ﷻทรงโปรดปราน เป็นครรลองชีวิตแก่นุชชชาติตราบนานสันโลก เป็นแบบอย่างแก่ชีวิตที่ครอบคลุมทั้งทางด้านการยึดมั่นคือวิธีการที่มนุษย์จะศรัทธามั่นต่ออัลลอฮ์ﷻ พระผู้เป็นเจ้าของผู้ทรงเอกะ ทางด้านการเคารพภักดีคือวิธีการที่มนุษย์จะมอบหมายตนเองต่ออัลลอฮ์ﷻ ทางด้านศีลธรรมคือวิธีการที่มนุษย์จะหาคุณลักษณะชีวิตที่ดีงามและห่างจากลักษณะชีวิตที่เลวร้าย และทางด้านสังคม คือวิธีการที่มนุษย์ต้องดำเนินชีวิตในสังคม ทั้งหมดนั้นคือศาสนาที่ศาสนทูตมุหัมมัดﷺนำมาสั่งสอนเป็นศาสนาสากลที่ให้ข้อชี้แนะแก่นุชชชาติในทุกแง่มุมที่เป็นความต้องการของชีวิต ดังนั้นคำสอนอิสลามที่มอบแก่นุชชชาติทั้งหลายเป็นเมตตาธรรมแก่สากลจักรวาล (Bashir, 2545: 17-18) ดังที่อัลลอฮ์ﷻตรัสว่า

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾

(الأنبياء: 107)

ความว่า “และเราได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใดนอกจากเพื่อเป็นความเมตตาธรรมแก่ประชาชาติทั้งหลาย”

(อัลอัมบิยาอู : 107)

อิบนุกะษีร์ (Ibn Kathir, 1999 : 5/385) อธิบายว่า : “อัลลอฮ์ﷻแจ้งข่าวว่าพระองค์ได้ทรงแต่งตั้งท่านนบีมุหัมมัดﷺ เพื่อเป็นความเมตตาแก่นุชชชาติ คือหมายถึงพระองค์ได้ทรงส่งท่านนบีมุหัมมัดﷺ มาเพื่อเป็นความเมตตาแก่ประชาชาติทั้งมวล ผู้ใดที่ตอบรับความเมตตาและขอบคุณต่อความโปรดปรานนี้เขาก็จะได้รับความผาสุกทั้งในโลกนี้และโลกอาคีเราะฮฺ ส่วนผู้ใดที่ปฏิเสธเขาก็จะได้รับความขาดทุนทั้งในโลกนี้และโลกอาคีเราะฮฺ ”

การเชิญชวนเป็นหน้าที่ของมุสลิม แต่หน้าเสียดายที่มุสลิมส่วนใหญ่ในปัจจุบันได้เพิกเฉยต่อหน้าที่นี้ ขณะที่ยอมรับว่าอิสลามเป็นวิถีชีวิตที่ดีที่สุดสำหรับตัวเอง แต่มุสลิมส่วนใหญ่กลับไม่ให้เวลาเพียงพอในการเผยแผ่ที่จะแบ่งปันความรู้นี้ให้แก่ผู้ที่ไม่เคยได้รับฟังคำสอนของอิสลาม การนำหลักคำสอนของอิสลามเผยแผ่แก่ผู้ที่มีใจมุสลิม การเน้นให้เห็นถึงลักษณะที่ดีของอิสลามยังไม่เพียงพอ คนที่มีใจมุสลิมส่วนใหญ่ไม่มีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับสัจธรรมของอิสลาม เพราะพวกเขามีคำถามมากมายเกี่ยวกับอิสลามอยู่ในใจซึ่งยังไม่ได้รับคำตอบ (Naik, 2555: 6-7)

การเรียกร้องผู้ที่มีใจมุสลิมมาสู่อิสลามไม่อาจประสบความสำเร็จได้ โดยการพูดคุยเกี่ยวกับอิสลามอย่างเดียว จำเป็นต้องมีแบบอย่างการปฏิบัติที่แสดงให้เห็นจากผู้เรียกร้องผู้อื่นมาสู่อิสลามด้วย ในโลกปัจจุบันอิสลามมิได้ต้องการนักปาฐกถาที่สามารถจับใจผู้ชมด้วยถ้อย

คำอันก็ก้อง แต่อิสลามต้องการผู้ที่ปฏิบัติตามคำสอนอิสลามอย่างแท้จริง และพยายามปฏิบัติอิสลามอย่างที่สุด พร้อมกับเป็นการชี้นำด้วยแบบอย่างที่ดีของเขา (เยาวชนนุรอบาห์, 2555: 42)

ปัจจุบันนี้ผู้ที่ให้ความสนใจในอิสลามและตัดสินใจยอมรับวิถีชีวิตแบบอิสลามนั้นมีจำนวนมากมาย ไม่ว่าการเข้ารับอิสลามนั้นจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม เช่นการแต่งงาน หรือความศรัทธา ทั้งหมดเป็นสิ่งที่ดี แต่ประการสำคัญเมื่อมีผู้เข้ารับอิสลาม องค์กรหรือหน่วยงานไหนของมุสลิมที่มีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในด้านการอะฮ์ลุลบัยตฺให้มุอัลลิมได้รับวิชาการศาสนา ที่ถูกต้องตามหลักการของอัลกุรอานและฮะดีษนะฮ์ หรือให้บุคคลเหล่านั้นศึกษาวิชาการศาสนา ตามความสามารถของตนเองเท่าที่ความสามารถของพวกเขาจะศึกษาได้จนกระทั่งบุคคลเหล่านั้นนำเอามุสลิมที่อวิชามาเป็นแบบอย่างและใช้ชีวิตประจำวันในแบบฉบับของอิสลามที่ไม่ถูกต้อง

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและคิดว่าจะมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการศึกษาวิจัยเรื่องวิธีการอะฮ์ลุลบัยตฺของมุลนิฮ์สันติชนแก่มุอัลลิมเพื่อทราบถึงวิธีการอะฮ์ลุลบัยตฺของมุลนิฮ์สันติชนแก่มุอัลลิมตลอดจนนำผลการวิจัยที่ได้รับไปพัฒนาวิธีการอะฮ์ลุลบัยตฺแก่มุอัลลิมในพื้นที่อื่นๆ หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบมุอัลลิมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของมุลนิฮ์สันติชน
2. เพื่อศึกษาการอะฮ์ลุลบัยตฺแก่มุอัลลิมในอิสลาม
3. เพื่อศึกษาวิธีการอะฮ์ลุลบัยตฺของมุลนิฮ์สันติชนแก่มุอัลลิม

ความสำคัญ และประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบถึงประวัติความเป็นมาของมุลนิฮ์สันติชน
2. ทราบถึงการอะฮ์ลุลบัยตฺแก่มุอัลลิมในอิสลาม
3. ทราบถึงวิธีการอะฮ์ลุลบัยตฺของมุลนิฮ์สันติชนแก่มุอัลลิม

นิยามศัพท์เฉพาะ

วิธีการหมายถึงวิธีการอะฮ์ลุลบัยตฺของมุลนิฮ์สันติชนซึ่งได้ปฏิบัติต่อผู้ที่สนใจอิสลามเป็นขั้นตอนอย่างมีระบบดังนี้ วิธีการอะฮ์ลุลบัยตฺของมุลนิฮ์สันติชนต่อผู้ที่สนใจอิสลามด้วยคำพูด

วิธีการ ตะอวะฮ์ของมุลนิธิสันติชนต่อผู้ที่สนใจอิสลามด้วยการกระทำ และวิธีการตะอวะฮ์ของมุลนิธิสันติชนต่อผู้ที่สนใจอิสลามด้วยสื่อต่างๆ

ตะอวะฮ์ หมายถึงการเผยแพร่หรือการเรียกร้องมวลมนุษยةสู่อิสลามด้วยวิธีการและสื่อที่เหมาะสม

นักตะอวะฮ์ หมายถึงนักเผยแพร่หรือการเรียกร้องมวลมนุษยةสู่อิสลามด้วยวิธีการและสื่อที่เหมาะสม

มุลนิธิสันติชน หมายถึงมุลนิธิที่สอนศาสนาอิสลาม ที่อยู่ 439 หมู่ 4 ซอย 112 ลาดพร้าว แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กทม 10310

มูอัลลัฟ หมายถึงผู้ที่เข้ารับอิสลาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิธีการตะอวะฮ์ของมุลนิธิสันติชนแก่มูอัลลัฟครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ คณะกรรมการโครงการอบรมผู้สนใจอิสลาม และผู้ที่ได้รับการอบรม จำนวน 25 คนประกอบด้วย ประธานโครงการอบรมผู้สนใจอิสลาม รองประธานโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามอาจารย์ผู้สอน ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลาม จำนวน 5 คน ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามชาย จำนวน 6 คน ผู้เข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามหญิง จำนวน 12 คน

2. รูปแบบการวิจัย การวิจัยเพื่อศึกษาวิธีการตะอวะฮ์ของมุลนิธิสันติชนแก่มูอัลลัฟเป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก อาศัยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Description Method)

3. เครื่องมือในการวิจัย ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับวิธีการตะอวะฮ์ของมุลนิธิสันติชนแก่มูอัลลัฟ

แบบสังเกต คือสังเกตวิธีการประกอบศาสนกิจประจำวัน การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิธิสันติชน

แบบสัมภาษณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามอย่างเจาะลึกที่เกี่ยวกับวิธีการตะอวะฮ์ของมุลนิธิสันติชนแก่มูอัลลัฟ

การสร้างเครื่องมือ ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบการสัมภาษณ์ จัดทำแบบสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตคำถามให้เกี่ยวกับการศึกษาวิธีการเดอะฮอกของมูลนิธิสันติชนให้แก่ผู้วิจัย จากนั้นผู้วิจัยสร้างเครื่องมือตามขอบเขต นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมรับฟังข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์จากนั้นนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 1 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการได้มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากแหล่งข้อมูล 2 ส่วนดังนี้

1. การเก็บข้อมูลที่เป็นตำรา เอกสาร และงานวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเดอะฮอกจากแหล่งเอกสารต่างๆ ทบทวนตำรา อรรถาธิบายอัลกุรอานในบทที่เกี่ยวข้องกับการเดอะฮอก ซึ่งได้ถูกบันทึกเอาไว้โดยนักอรรถาธิบายอัลกุรอานเช่นตัฟซีร์ อิบนุกะษีร์ ตัฟซีร์อัลกุฎฎีย์ เป็นต้นทบทวนตำราหะดีษในบทที่เกี่ยวข้องกับการเดอะฮอกซึ่งได้ถูกรวบรวมเอาไว้โดยนักบันทึกหะดีษ เช่น เศาะหิหฺมุสลิม และสุันนะอะบุ ดาหวัด รวมถึงตำราที่อรรถาธิบายหะดีษดังกล่าว รวบรวมเอกสารที่เป็นแหล่งข้อมูลหลักและแหล่งข้อมูลรองจากหอสมุดต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น หอสมุดจอห์นเอฟเลนเนดี้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตปัตตานี) หอสมุดวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (วิทยาเขตปัตตานี) หอสมุดมหาวิทยาลักษณ์ หอสมุดมหาวิทยาลัยอิสลามนานาชาติประเทศมาเลเซีย และข้อมูลจากห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่ปรากฏในเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำเรื่องขออนุญาตรับรองและหนังสือแนะนำตัวจากภาควิชาอิสลามศึกษาถึงมูลนิธิสันติชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์ทั้งหมดเพื่อนำมาดำเนินการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์

5. การจัดกระทำของข้อมูล นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแหล่งเอกสารต่างๆ มาศึกษาและสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตที่กำหนดไว้ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ที่จดบันทึกและเทปบันทึกเสียงไว้ถอดข้อความด้วยวิธีสรุปสาระสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหาที่กำหนดไว้ นำข้อมูลมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และเก็บข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ และนำข้อมูลมาศึกษาวิเคราะห์ตามขอบเขตด้านเนื้อหา

6. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 รูปแบบ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและตำราผู้วิจัยจะใช้หลักการดังนี้ วิทยาการอัลกอริทึม เช่น อัลมัฟฮุม อัลมันญุก อัลอามและอัลคอส วิทยาการอัลหะดีษ เช่นอัลศะอะหิหุ อัลญะอะอิฟ และอัลหะสัน หลักทั่วไป เช่น ไวยากรณ์ภาษาอาหรับ(อันนะหฺและอัศศอรฟ)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามโดยใช้วิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Description Method)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยวิธีการคอะวะฮฺของมุลนิธิสันดิซนให้แก่มุอัลลัฟ เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของมุลนิธิสันดิซน เพื่อศึกษาการคอะวะฮฺแก่มุอัลลัฟในอิสลามเพื่อศึกษาวิธีการคอะวะฮฺของมุลนิธิสันดิซนแก่มุอัลลัฟ ปราบกฏผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร เว็บไซต์ และการสัมภาษณ์พบว่าประวัติความเป็นมาของมุลนิธิสันดิซน น่าสนใจอย่างยิ่ง เนื่องจากมีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานซึ่งเริ่มต้นจากผู้มีจิตกุศล ดังประวัติพอสังเขปว่า มุลนิธิสันดิซนเริ่มมาจากรายการวิทยุ “เพื่อสันดิซน” เริ่มปี 2524 ออกอากาศที่กรุงเทพฯ เชียงใหม่ สงขลา โดยมีนายประเสริฐ มัสซารี เป็นหัวหน้ารายการ อาจารย์ซาฟีอี นภาก และอาจารย์อิสมาแอล วิสุทธิปราณี เป็นวิทยากร ปี 2527 จัดตั้ง “สถาบันสันดิซน” ตั้งอยู่ที่ซอย 112 ถนนลาดพร้าว เป็นอาคารไม้ชั้นเดียว เปิดสอนอิสลามให้กับนักศึกษาผู้ใหญ่ทุกวันอาทิตย์ โดยมีนายประเสริฐ มัสซารี เป็นประธานสถาบัน และอาจารย์อิสมาแอล วิสุทธิปราณี เป็นอาจารย์สอนประจำ ร่วมกับอาจารย์วิทยา วิเศษรัตน์ อาจารย์มุสต่อฟา อยู่เป็นสุข อาจารย์อิลยาซ นาคนาวา อาจารย์ยะหฺยา โต๊ะมาจิง เป็นวิทยากร ปี 2529 ได้ยื่นขออนุญาตจัดตั้ง “มุลนิธิสันดิซน” และผู้ใหญ่หวัง วงษ์สันต์ ได้อุทิศที่ดินให้ 1 ไร่ เงินสด 3 ล้านบาท เพื่อให้ก่อสร้างอาคารมุลนิธิต และให้ก่อสร้างอาคารหอพัก 1 ล้านบาท ที่เขนสวนหลวง ปี 2530 ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งมุลนิธิสันดิซน โดยมีนายประเสริฐ มัสซารี เป็นประธานมุลนิธิต

วัตถุประสงค์ที่ 2 จากการศึกษาค้นคว้า คำภีร์อัลกุรอาน อัลหะดีษ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยใช้วิธีการวิจัยเอกสารพบว่า การคอะวะฮฺแก่มุอัลลัฟในอิสลาม มีดังต่อไปนี้

- 1) ความหมายของการคอะวะฮฺ
- 2) ความประเสริฐของการคอะวะฮฺ
- 3) ข้อบัญญัติทางศาสนาของการคอะวะฮฺ
- 4) เป้าหมายของการคอะวะฮฺ
- 5) ข้อบังคับของการคอะวะฮฺ
- 6) วิธีการการคอะวะฮฺ
- 7) การ คอะวะฮฺแก่มุอัลลัฟในอิสลาม คอะวะฮฺคือการเรียกร้องเชิญชวนมนุษยชาติไปสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮฺคอะวะฮฺเป็นภารกิจที่มีเกียรติอันเนื่องมาจากคำพูดที่เรียกร้องมนุษยชาติไปสู่การศรัทธา

ต่ออัลลอฮ์เป็นคำพูดที่ดีเลิศ การละอวอะฮ์เป็นภารกิจที่บรรดานบีได้รับคำสั่งจากอัลลอฮ์มาปฏิบัติภารกิจดังกล่าว เช่น นบีมุฮัมมัดมีคำสั่งใช้จากอัลลอฮ์ให้เรียกร็องฟิรเอานสู่การศรัทธาต่อพระองค์นั้น นบีมุฮัมมัดมีคำสั่งใช้จากอัลลอฮ์ให้เรียกร็องมนุษยชาติสู่การศรัทธาต่อพระองค์ เป็นต้น เป้าหมายของการละอวอะฮ์สู่อัลลอฮ์คือละอวอะฮ์ไปสู่การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ศรัทธาต่อบรรดาเราะฮ์ลุล ศรัทธาต่อบรรดามลาอิกะฮ์ ศรัทธาต่อบรรดาคัมภีร์ ศรัทธาต่อการกำหนดสภาพการณ์ความดีและความชั่ว และศรัทธาต่อวันกิยามะฮ์ สิ่งที่นักละอวอะฮ์นำไปละอวอะฮ์นั้นคือศาสนาอิสลาม นักละอวอะฮ์ต้องปฏิบัติภารกิจละอวอะฮ์อย่างท่อม เนื่องจากภารกิจนี้เป็นภารกิจที่อัลลอฮ์ได้มอบหมายให้กับบรรดานบี นักละอวอะฮ์จะต้องเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ ที่เป็นเครื่องในการละอวอะฮ์ เช่นวิชาความรู้ เป็นต้น นักละอวอะฮ์ต้องมีมารยาทที่ดีงาม สำหรับผู้ที่รับการละอวอะฮ์นั้นจะเป็นมนุษย์คนไหนหรือประเภทไหนก็ได้ที่ถูกเรียกร็องเชิญชวนไปสู่อัลลอฮ์เพราะอิสลามเป็นสารแห่งอัลลอฮ์ที่พระองค์ได้แต่งตั้งให้ท่าน ศาสนทูตมุฮัมมัดนำมาสู่มวลมนุษยชาติทั้งหมดสำหรับวิธีการละอวอะฮ์ในอิสลามนั้นประกอบด้วยการละอวอะฮ์ด้วยคำพูดการละอวอะฮ์ด้วยการกระทำและการละอวอะฮ์ด้วยแบบอย่างที่ดี มุอัลลัฟหมายถึงบรรดาผู้ที่มีความต้องการในการทำให้หัวใจของพวกเขาเหล่านั้นเอนเอียงไปสู่อิสลาม หรือทำให้หัวใจของพวกเขาเหล่านั้นมั่นคงในอิสลาม

วัตถุประสงค์ที่ 3 จากการศึกษาวิธีการละอวอะฮ์ของมุลนิธิตันดิชนแก่มุอัลลัฟโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมโดยการลงพื้นที่ของผู้วิจัย พบว่า วิธีการละอวอะฮ์ของมุลนิธิตันดิชนแก่มุอัลลัฟมีรายละเอียดดังนี้

1. วิธีการละอวอะฮ์ด้วยคำพูด

1.1 วิธีการละอวอะฮ์ด้วยการกล่าวต้อนรับและการแนะนำที่ดีงาม การต้อนรับด้วยคำพูดที่สุภาพอ่อนโยนและการแนะนำที่ดีงามสร้างความประทับใจให้กับผู้ที่สนใจอิสลามเป็นอย่างมาก เช่นเมื่อผู้สนใจอิสลามมาถึงมุลนิธิตันดิชนมีผู้รับผิดชอบในด้านการต้อนรับเอาไว้ และให้คำแนะนำต่างๆ เกี่ยวกับขั้นตอนการศึกษาอิสลาม

1.2 วิธีการละอวอะฮ์ด้วยการให้คำปรึกษาที่ประทับใจ การให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่มีความสนใจในอิสลามอย่างเป็นกันเองเป็นสิ่งจำเป็น กล่าวคือเมื่อมุอัลลัฟได้รับการทดสอบจากอัลลอฮ์นักละอวอะฮ์ของมุลนิธิตันดิชนจะคอยให้คำปรึกษาและให้กำลังใจในการใช้ชีวิตภายใต้ร่มเงาของอิสลามต่อไป

1.3 วิธีการละอวอะฮ์ด้วยการบรรยายที่เข้าใจง่ายและชัดเจน ผู้ที่สนใจอิสลามคือผู้ที่เริ่มเรียนรู้อิสลาม ดังนั้นการบรรยายที่เข้าใจง่ายและชัดเจนจึงเป็นวิธีการละอวอะฮ์ที่เหมาะสมสำหรับผู้เริ่มเรียนรู้อิสลาม ด้วยเหตุนี้ทางมุลนิธิตันดิชนจึงใช้ถ้อยคำที่ง่ายๆ ในการบรรยาย เช่นงดใช้ภาษาที่ผสมกันหลายๆ ภาษา คือ ภาษาไทยคำ ภาษาอาหรับคำ เป็นต้น

2. วิธีการคะอะฮ์ด้วยการกระทำ

2.1 วิธีการคะอะฮ์ด้วยการสอนภาคปฏิบัติ มุลนิฮ์สันติชนได้คะอะฮ์มุอัลลัฟให้เข้าใจภาคปฏิบัติของศาสนาอิสลามด้วยวิธีการการสอนทฤษฎีในภาคเช้าและสอนปฏิบัติในภาคบ่าย และจะต้องสอบข้อเขียนเมื่อเรียนครบตามจำนวนหัวข้อที่มุลนิฮ์กำหนด สำหรับภาคปฏิบัตินั้นจะสอนในสถานการณ์จริง เพื่อให้มุอัลลัฟสามารถเรียนรู้และจดจำได้ง่าย

2.2 วิธีการคะอะฮ์ด้วยการเข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมทำให้มุอัลลัฟกล้าที่จะปรึกษาแลกเปลี่ยนความรู้ศาสนาซึ่งกันและกัน ดังนั้นมุลนิฮ์จึงมีกิจกรรมดีๆ สำหรับการฝึกฝนมุอัลลัฟอย่างต่อเนื่อง เช่นการจัดค่าย การเรียนรู้นอกสถานที่ และการเยี่ยมเยียนบ้านครูบาอาจารย์ในวันสำคัญทางศาสนาอิสลาม

2.3 วิธีการคะอะฮ์ด้วยจรรยาบรรณในอิสลาม อิสลามมีจรรยาบรรณที่ครอบคลุมทุกด้านในการดำเนินชีวิต ดังนั้นมุลนิฮ์จึงคะอะฮ์ผู้ที่สนใจอิสลามด้วยจรรยาบรรณในอิสลาม เช่น การพูดจาด้วยคำพูดที่ไพเราะ การไม่นินทาให้ร้ายผู้อื่น และการช่วยเหลือผู้อื่นเป็นต้น

2.4 วิธีการคะอะฮ์ด้วยการเป็นแบบอย่างให้ดู แบบอย่างที่ดีเป็นวิธีการคะอะฮ์ที่มุลนิฮ์ได้ปลูกฝังให้มุอัลลัฟได้จดจำและนำพาแบบอย่างดังกล่าวมาเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิต และสร้างประโยชน์ให้กับสังคม เนื่องจากแบบอย่างเป็นวิธีการที่จดจำได้ง่ายเหมาะสมสำหรับผู้เริ่มเรียนรู้อิสลาม

3. วิธีการคะอะฮ์ด้วยสื่อ

3.1 วิธีการคะอะฮ์ด้วยสื่ออินเทอร์เน็ต อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิฮ์สันติชนได้นำมาเผยแพร่อิสลามให้แก่บรรดามุอัลลัฟและผู้สนใจอิสลามโดยการบรรยายอิสลามผ่านทางยูทูป และให้คำปรึกษาหารือกันด้วยโปรแกรมไลน์ และเฟสบุค

3.2 วิธีการคะอะฮ์ด้วยตำรา หนังสืออิสลามคือหนังสือที่ได้รวบรวมเรื่องราวอิสลามเอาไว้แต่ละด้าน เช่นเรื่องของหลักการศรัทธา เป็นต้น ดังนั้นผู้ที่สนใจอิสลามในด้านใดก็สามารถอ่านจากหนังสืออิสลามในด้านนั้นๆได้ตามต้องการ ซึ่งเป็นวิธีการคะอะฮ์อิสลามให้แก่มุอัลลัฟของมุลนิฮ์

3.3 วิธีการคะอะฮ์ด้วยเอกสาร วารสาร ซีดี ดีวีดี มุอัลลัฟสามารถเข้าใจและปฏิบัติใช้หลักจรรยาบรรณในอิสลามโดยเรียนรู้จากดีวีดีซึ่งทางโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิฮ์สันติชน ได้จัดทำนำและให้ยืม

4. วิธีการละอวะฮ์ด้วยเนื้อหา

4.1 วิธีการละอวะฮ์ด้วยเนื้อหาหลักการศรัทธา เนื้อหาที่โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชนได้เผยแพร่ให้กับบรรดามุอัลลัฟเป็นเนื้อหาที่ครอบคลุมในสามประการคือ หลักการศรัทธา หลักการปฏิบัติ และจรรยา มารยาทในอิสลาม

4.2 วิธีการละอวะฮ์ด้วยเนื้อหาหลักการปฏิบัติ มูลนิธิสันติชนมีวิธีการละอวะฮ์แก่มุอัลลัฟได้เรียนรู้หลักการปฏิบัติในอิสลาม ทั้ง 5 ประการ ตลอดจนมูลนิธิได้สร้างความมั่นใจให้กับบรรดามุอัลลัฟว่าใครก็ตามที่ปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์เขาผู้นั้นจะได้รับความพึงพอใจจากอัลลอฮ์

4.3 วิธีการละอวะฮ์ด้วยอิหฺसान (คุณธรรม) การละอวะฮ์อิสลามเป็นเป็นการกิจที่มีเกียรติและมีบททดสอบจากอัลลอฮ์ดังนั้นสิ่งที่ทำให้นักละอวะฮ์ยืนหยัดอยู่ในภารกิจนี้ก็คือความบริสุทธิ์ใจเพื่ออัลลอฮ์เท่านั้น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิธีการละอวะฮ์ของมูลนิธิสันติชนแก่มุอัลลัฟ โดยการวิจัยเชิงเอกสาร และเชิงคุณภาพ จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. วิธีการละอวะฮ์ด้วยคำพูด

1.1 วิธีการละอวะฮ์ด้วยการกล่าวต้อนรับและการแนะนำที่ดีงาม

การต้อนรับด้วยคำพูดที่สุภาพอ่อนโยนและการแนะนำที่ดีงามของนักละอวะฮ์มูลนิธิต่อผู้สนใจอิสลาม สร้างความประทับใจให้กับผู้สนใจอิสลามสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ ดร.สุไลมาน บุญชม รองประธานโครงการอบรมผู้สนใจอิสลาม ว่า “คนที่มาต้องได้รับการต้อนรับที่ดี เขาต้องรู้สึกอบอุ่น เป็นมิตร อิสลามไม่ได้โหดร้าย ทุกคนที่มาที่นี่ ต้องได้รับการดูแลอย่างดี” ซึ่งในเรื่องนี้ตรงกับคำสั่งของอัลลอฮ์ที่ให้เรียกร้องสู่แนวทางแห่งพระเจ้าโดยสุชุม และการตักเตือนที่ดี ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า

﴿ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ﴾

(النحل : 125)

ความว่า “จงเรียกร้องสู่แนวทางแห่งพระเจ้าของสุเจ้าโดยสุชุม และการตักเตือนที่ดี และจงโต้แย้งพวกเขาด้วยสิ่งที่ดีกว่าแท้จริงพระเจ้า

เจ้าของพระองค์และพระองค์ทรงรู้ดียิ่งถึงบรรดาผู้ที่อยู่ในทางที่ถูกต้อง”

(อันนะหฺลุ : 1)

วิธีการคะอะฮฺด้วยการกล่าวต้อนรับและการแนะนำที่ดียังเป็นวิธีการคะอะฮฺด้วยคำพูดของมุลนิฮฺสันดิซนแก่มุฮัลล์ฟได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของยามิละห์ เทฮา (2551 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า “การคะอะฮฺในอิสลามนั้นมีวิธีการและแนวทางมากมาย แต่แนวทางที่ดีเลิศที่สุดนั้น คือแนวทางที่ถูกปฏิบัติโดยท่านศาสนทูตมุหัมมัดเพราะเป็นแนวทางที่ได้รับการชี้ นำมาจากพระองค์อัลลอฮฺโดยตรง”

1.2 วิธีการคะอะฮฺด้วยการให้คำปรึกษาที่ประทับใจ

การให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่มีความสนใจในอิสลามอย่างเป็นกันเองเป็นวิธีการคะอะฮฺที่มุลนิฮฺให้ความสำคัญซึ่งสอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของนางสาววารุณี เกิดวุฒิชน ว่า “ดิฉันประทับใจในเรื่องของการให้คำแนะนำ เป็นมิตรทำให้เราไม่รู้สึกแปลก และการบรรยายของอาจารย์ก็ทำให้เข้าใจได้ชัดเจนค่ะ” การให้คำปรึกษาหรือการตักเตือนซึ่งกันและกันนั้นเป็นคุณธรรมอันสูงส่งของอิสลาม สอดคล้องกับหะดีษของท่านนบีﷺ ได้กล่าวว่า “ศาสนาก็คือการตักเตือนซึ่งกันและกัน¹” สำหรับการให้คำแนะนำในเรื่องศาสนาเป็นสิ่งดีงามเพราะการพูดเพื่อการเรียกร้องไปสู่อัลลอฮฺΨเป็นคำพูดที่ดีเลิศ ซึ่งสอดคล้องกับอัลกุรอานที่อัลลอฮฺΨตรัสว่า

﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ﴾

(الفصلت : 33)

ความว่า “และผู้ใดเล่าจะมีคำพูดที่ดีเลิศยิ่งไปกว่าผู้เชิญชวนไปสู่อัลลอฮฺ”

(อัลฟุศสิลัต : 33)

1.3 วิธีการคะอะฮฺด้วยการบรรยายที่เข้าใจง่ายและชัดเจน

การคะอะฮฺด้วยการบรรยายที่เข้าใจง่ายและชัดเจนเป็นวิธีการคะอะฮฺที่นักคะอะฮฺจำเป็นต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ เพราะผู้ที่สนใจอิสลามคือผู้ที่เริ่มเรียนรู้อิสลาม ดังนั้น

¹ (บันทึกโดย Muslim, 2001 : 51)

การบรรยายที่เข้าใจง่ายและชัดเจนจึงเป็นวิธีการตะอวะฮ์ที่เหมาะสม สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของประธาน โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชนอาจารย์บรรจง บินกาซัน ว่า “ประการแรกอย่าให้เขามองศาสนาอิสลามว่าเป็นเรื่องที่ยากจนครั้น จะให้มองว่าอิสลามเป็นวิถีชีวิต ทำแล้วเกิดผลดีกับตัวเอง แล้วก็สามารถที่จะเข้าถึงได้ง่ายดาย มันไม่ยาก” ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการตะอวะฮ์ของนักตะอวะฮ์สมัยสลัฟ ดังที่ผลการวิจัยของรอชีดะ บือราเฮง (2551 : บทคัดย่อ) ได้พบว่า “กลุ่มของสลัฟมีวิธีการในการเผยแพร่ศาสนาที่ยืนหยัดอยู่บนพื้นฐานของความกระตือรือร้น ความถูกต้องตามวิธีการปฏิบัติที่เป็นวิชาการ มีการปลูกฝังจิตสำนึกขึ้นพื้นฐานของอิสลามที่ถูกต้อง ตลอดจนมีขั้นตอนและรูปแบบวิธีการที่หลากหลายตามสภาพของสังคมในแต่ละยุคสมัย” และวิธีการตะอวะฮ์ดังที่กล่าวมานั้นได้สอดคล้องกับวิธีการตะอวะฮ์ที่อัลลอฮ์ Ψ ได้ตรัสว่า

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ﴾

(إبراهيم : 4)

ความว่า “และเราได้ส่งเราะสูลคนใด นอกจากด้วยการพูดภาษาชนชาติของเขา เพื่อจะได้ชี้แจงอย่างชัดเจนแก่พวกเขา”

(อิบรอฮีม : 4)

2. วิธีการตะอวะฮ์ด้วยการกระทำ

2.1 วิธีการตะอวะฮ์ด้วยการสอนภาคปฏิบัติ

มูลนิธิสันติชนได้ตะอวะฮ์มุอัลลัฟให้เข้าใจภาคปฏิบัติของศาสนาอิสลามด้วยวิธีการการสอนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของนางสาวแทนจันทองเลม็ด เฮวาอี มุตตาเก็น ครูโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามมูลนิธิสันติชน ว่า “นิวกีจะมีการสอนโดยให้เขาปฏิบัติจริง สอนวิธีละหมาดให้เขาเข้าใจ วิธีการอาบน้ำละหมาดทุกอย่างให้กับเขาและเราก็จะสอน อัลกรุอ่านให้กับเขา” การตะอวะฮ์ด้วยการสอนภาคปฏิบัติเช่นการอาบน้ำละหมาดเป็นต้น ได้สอดคล้องกับคำตรัสของอัลลอฮ์ Ψ ซึ่งได้สอนผู้ศรัทธาถึงวิธีการอาบน้ำละหมาดว่า

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ﴾

(المائدة : 6)

ความว่า : “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาแล้วทั้งหลาย เมื่อท่านทั้งหลาย จะไปทำการละหมาด พวกท่านจงล้างใบหน้าของพวกท่านและมือของ

พวกท่านจนถึงข้อศอก และท่านทั้งหลาย จงลูบศีรษะ ของพวกท่าน
และจงล้างเท้าทั้งสองจนถึงตาตุ่ม”

(อัลมาอิดะฮฺ : 6)

2.2 วิธีการตะอูวะฮฺด้วยการเข้าร่วมกิจกรรม

การตะอูวะฮฺด้วยกิจกรรมทำให้มุอัลลัฟล้าที่จะปรึกษาแลกเปลี่ยนความรู้
ศาสนาซึ่งกันและกัน ดังคำกล่าวของอาจารย์บรรจง บินกาชัน ประธานโครงการอบรมผู้สนใจ
อิสลามของมูลนิธิสันติชนว่า “นอกจากการเรียนการสอนแล้ว ก็จะมีกิจกรรมนอกสถานที่ จัดค่าย
เพื่อให้เขาได้รู้จักกัน เพราะว่าขณะที่อยู่ที่นี้โอกาสที่เขาจะได้พบปะพูดคุย แสดงตัวตนของตัวเอง
ออกมามันน้อย นั่งฟังอย่างเดียว ถ้าทำกิจกรรมเขาก็จะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น บางคนคิดว่า
ตัวเองมีปัญหาหนักที่สุด พอไปฟังเรื่องของคนอื่น เรื่องของเราเรื่องนิดเดียว จากผู้ที่ต้องการ
คำปรึกษา กลายเป็นผู้ให้คำปรึกษาโดยปริยาย สิ่งนี้ทำให้มีความผูกพัน” ซึ่งสอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของอาแว เจอะ โมง (2554 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า “บทบาทของนักเรียนที่จะเผยแผ่ศาสนา
อิสลามนั้นมีค่อนข้างสูง อันเนื่องมาจากความฝึกฝนของสถาบันการศึกษาโรงเรียนบารุงอิสลาม
ดังกล่าวนี้อย่างน้อยต้องอาศัยหลักสองประการด้วยกันคือ หนึ่งต้องทำงานเป็นทีมหรือจัดชมรม
สมาคมในชุมชนในการเผยแผ่ศาสนาอิสลาม และสองควรจัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อให้เกิด
แรงจูงใจในการที่จะให้เกิดความเข้าใจในเรื่องของอิสลาม” ในการทำกิจกรรมนั้นจะทำให้สามารถ
แลกเปลี่ยนความรู้และตักเตือนซึ่งกันและกัน และการตักเตือนซึ่งกันและกันเป็นคุณลักษณะของผู้
ศรัทธา ตรงกับที่อัลลอฮฺ Ψ ตรัสว่า

﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾

(التوبة : 71)

ความว่า “และบรรดามุมีนชาย และบรรดามุมีนหญิงนั้น บางส่วน
ของพวกเขาดังเป็นผู้ช่วยเหลืออีกบางส่วนซึ่งพวกเขาจะใช้ให้
ปฏิบัติในสิ่งที่ชอบและห้ามปรามในสิ่งที่ไม่ชอบ”

(อัลต-เตาบะฮฺ : 71)

2.3 วิธีการตะอูวะฮฺด้วยจรรยาบรรณในอิสลาม

จรรยาบรรณอิสลามเป็นจรรยาบรรณที่ดีเลิศผู้ใดปฏิบัติก็จะเป็นที่รักของสังคมเพราะอิสลามมีจรรยาบรรณที่ครอบคลุมทุกด้านในการดำเนินชีวิต ดังนั้นมุลนิฮิฮ์สันติชนจึงคะอะฮ์ผู้ที่สนใจอิสลามด้วยจรรยาบรรณอิสลาม สอดคล้องกับคำสัมภาษณ์ของนางสาวสุกัญญา พุกงาม ซึ่งเป็นมุอัลลัฟ ว่า “หลังจากได้เรียนรู้จรรยาบรรณในอิสลามสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรักษากาย วาจา ใจ ให้ถูกต้อง การขออภัยในสิ่งที่เราทำผิดกับผู้อื่น สงบกาย สงบใจมากขึ้น รู้จักคิดไตร่ตรอง ถึงเหตุถึงผล” การคะอะฮ์ด้วยจรรยาบรรณอิสลามเป็นวิธีการคะอะฮ์ที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักคะอะฮ์ต้องมีความอดทน พยายาม สุขุมในการคะอะฮ์ เพราะสิ่งดังกล่าวเป็นมารยาทที่ดีในการคะอะฮ์สอดคล้องกับผลการวิจัยของเฟาซาน เต๊ะมะหมัด (2553 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า “ท่านมุศฮับ บิน อุมัยรฺเป็นอัครสาวกท่านแรกที่ท่านศาสนทูตส่งไปยังเมืองมะดีนะฮ์เพื่อเผยแผ่ศาสนาอิสลาม โดยใช้วิธีการคะอะฮ์ของท่านด้วยความอดทน ความพยายาม สุขุมเยือกเย็นในการเชิญชวนศาสนาอิสลาม” นักคะอะฮ์ต้องมีความอดทน สอดคล้องกับคำภีร์อัลกุรอานที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสแก่ศาสนทูตมุหัมมัด ﷺ ให้มีความอดทนว่า

﴿فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعِزْمِ مِنَ الرُّسُلِ﴾

(الأحقاف : 35)

ความว่า “ดังนั้นเจ้าจงอดทนดังเช่นบรรดาผู้มีจิตมั่นคงจากเราะฮ์ลุลทั้งหลาย”

(อัลอะหฺกัฟ : 35)

2.4 วิธีการคะอะฮ์ด้วยการเป็นแบบอย่างให้ดู

แบบอย่างที่ดีเป็นวิธีการคะอะฮ์ที่มุลนิฮิฮ์สันติชนได้ปลูกฝังให้เด็ก ๆ และเยาวชนได้เห็นเป็นแบบอย่างตั้งแต่เล็ก ๆ เมื่อเติบโตใหญ่โตแล้ว เหล่านั้นจดจำและนำพาแบบอย่างดังกล่าวมาเป็นรูปแบบการดำเนินชีวิต และสร้างประโยชน์ให้กับสังคมต่อไป ตัวอย่างเช่น ดร.สุไลมาน บุนญุม ผู้ซึ่งตอนเด็ก ๆ ได้ซึมซับรูปแบบดี ๆ ที่บรรดาผู้ใหญ่ในมุลนิฮิฮ์สันติชนได้สร้างแบบอย่างเอาไว้ ณ วันนี้ ดร.สุไลมาน บุนญุม นำพารูปแบบเหล่านั้นมาเป็นวิธีการคะอะฮ์ให้แก่ผู้สนใจอิสลาม และดำรงตำแหน่งรองประธานโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิฮิฮ์สันติชน ดังที่ท่านได้กล่าวไว้ว่า “ผมเกิดและโตมากับมุลนิฮิฮ์ ปู่ย่า ตายาย ก็เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งมุลนิฮิฮ์นี้ปู่ผมเป็นผู้บริจาคที่ดิน คือเป็นผู้อุปถัมภ์หลัก และคุณประเสริฐก็มารับงานในฐานะประธานมุลนิฮิฮ์ และผมมาวิ่งเล่นตั้งแต่เล็ก ๆ จนกระทั่ง เริ่มโตเขาก็เริ่มจ้างให้ลูก ๆ หลาน ๆ ไปเรียนศาสนาเพื่อหวังว่าจะกลับมาทำงานที่นี้พอจบกลับมาผมก็มาทำงานเผยแพร่โดยการสอนผู้ใหญ่ ทำงานเยาวชน ทำค่ายสอนผู้ใหญ่ และก็สอนมุอัลลัฟ ผมคลุกคลีอยู่กับงานเผยแพร่จนกระทั่งเขาเปิด โรงเรียนผมก็เลยเข้า

มาทำหน้าที่เป็นครูสอนตั้งแต่เริ่มต้น”และสอดคล้องกับหะดีษของท่านศาสนทูตมุหัมมัดที่ได้กล่าวถึงการเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นว่า

((مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سَنَةً حَسَنَةً فَعَمِلَ بِهَا بَعْدَهُ كُتِبَ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ عَمِلَ بِهَا وَلَا يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِهِمْ شَيْءٌ وَمَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سَنَةً سَيِّئَةً فَعَمِلَ بِهَا بَعْدَهُ كُتِبَ عَلَيْهِ مِثْلُ وَزْرِ مَنْ عَمِلَ بِهَا وَلَا يَنْقُصُ مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْءٌ))

(أُخْرِجَهُ مُسْلِمٌ □ 2001 : 1017)

ความว่า “ผู้ใด ที่ได้ริเริ่มทำขึ้นมา ในอิสลาม กับหนทางที่ดี แน่แน่นอน เขาจะได้รับผลบุญและได้รับผลบุญของผู้ที่ได้ปฏิบัติตามหลังจากเขาได้ (เสียชีวิตไปแล้ว) โดยไม่มีสิ่งบกพร่องลงเลย จากผลบุญของพวกเขา และผู้ใด ที่ได้ริเริ่มทำขึ้นมา ในอิสลาม กับหนทางที่เลว แน่แน่นอน บาปของมันก็ตกบนเขา และบาปของผู้ที่ปฏิบัติตาม หลังจากเขา (เสียชีวิตไปแล้วก็ตกบนเขา) โดยไม่มีสิ่งใดบกพร่องลง ไปเลย จากบรรดาบาปของพวกเขา”

(บันทึกโดย Muslim, 2001 : 1017)

3. วิธีการตะอวะฮ์ด้วยสื่อ

3.1 วิธีการตะอวะฮ์ด้วยสื่ออินเทอร์เน็ต

อินเทอร์เน็ต เป็นสื่อที่มุลนิรันดษิน ได้นำมาเผยแพร่อิสลามแก่บรรดาผู้ที่สนใจอิสลามไปทั่วโลก สอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของครูอาลี ปฎิมาลิขิต กรรมการโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามมุลนิรันดษิน ว่า “ในแต่ละปีมีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามเยอะมาก อาจเป็นเพราะว่าเราเริ่มทำงาน อีกอย่างเทคโนโลยีที่อัลลอฮ์ Ψ ให้มา ตอนนี้เรามีสอนทางอินเทอร์เน็ต ฟีน้องที่อยู่ต่างประเทศเรียนทางการถ่ายทอดสด เราเช็คดูประมาณ 300 กว่าคนที่ดูการถ่ายทอดสด มีทั้งอเมริกา อาหรับอิมเรด ในยุโรปยกเว้นในอเมริกาใต้”และวิธีการตะอวะฮ์ด้วยสื่อมีความสำคัญสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัตติมา รองเดช (2005 : บทคัดย่อ) พบว่า “การสื่อสารในสังคมมุสลิมนั้นถือเป็นตัวหลักในการเผยแพร่อิสลามและเป็นบ่อเกิดในการพัฒนาทางด้านความคิด สังคมและสื่อต่าง ๆ ในสังคม ดังนั้นการตะอวะฮ์ด้วยการเรียกร้องและด้วยสื่อ

ต่างๆ นั่นคือ แก่นแท้ของการอบรมอิสลามให้กับกลุ่มชนรุ่นแล้วรุ่นเล่าในทุกๆ สังคมมุสลิม” สื่อมีความสำคัญในการตะอวะฮฺสอดคล้องกับคำตรัสของอัลลอฮฺ Ψ ที่ให้ท่านนบีมุซาโยนไม้เท้าลงไปเพื่อเป็นสื่อในการเรียกร้องเชิญชวนให้ฟิรเอานศรัทธาต่อพระองค์ ว่า

﴿قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِنَّمَا أَن تُلْقِي وَإِنَّا نَكُونُ نَحْنُ الْمُلْقِينَ * قَالَ أَلْقُوا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرَهُمُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرِ عَظِيمٍ * وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَن أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ﴾

(الأعراف : 115-117)

ความว่า “พวกเขาบอกว่า โอ้มุসা! ท่านจะโยนก่อนหรือว่าพวกเราจะเป็นผู้โยนก่อน” เขากล่าวว่า พวกท่านจงโยนก่อนเถิดครั้นเมื่อพวกเขาได้โยนออกไป พวกเขาก็ลวงตาประชาชนและทำให้พวกเขากลัวและพวกเขานั้นได้นำมาซึ่งมายากลอันใหญ่หลวงและเราได้มีโอองการแก่มุসাว่า จงโยนไม้เท้าของเจ้า แล้วทันทีมันก็กลืนสิ่งที่พวกเขาลวงตาไว้”

(อัลอะรอฟ : 115-117)

3.2 วิธีการตะอวะฮฺด้วยตำรา

หนังสืออิสลามคือหนังสือที่ได้รวบรวมเรื่องราวอิสลามเอาไว้แต่ละด้าน เช่น เรื่องของหลักการศรัทธา เป็นต้น ผู้ที่สนใจอิสลามในด้านใดสามารถอ่านจากหนังสืออิสลามในด้านนั้นๆ ได้ตามต้องการ ตำราคือสื่อที่มุลนิสันดิซนได้เผยแพร่อิสลามให้แก่มุอัลลัฟหรือผู้สนใจอิสลามได้อ่าน สอดคล้องกับการให้สัมภาษณ์ของประธานโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิสันดิซน อาจารย์บรรจง บินกาซัน ว่า “เรามีหนังสืออ่านประกอบนะครับ คนที่สมัครเรียน คือเป็นหนังสือแนะนำความรู้ขั้นพื้นฐานนะครับ แล้วมีซีดีประกอบนะครับ จะสอนในเรื่องของการละหมาด สิ่งที่เราสอนก็มีสามอย่างคืออิหม่าน อิสลาม อิหฺसानนะครับ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัตินะครับ” ตำราคือสื่อในการตะอวะฮฺแก่มุอัลลัฟหรือผู้สนใจอิสลามได้ศึกษาซึ่งสอดคล้องกับส่วนหนึ่งของตำราที่อาจารย์ บรรจง บินกาซัน ได้ผลิตออกมาสู่สังคม เช่น “หนังสืออิสลาม สำหรับผู้เริ่มสนใจอิสลาม และหนังสือแนวความคิดเรื่องพระเจ้าในศาสนาสำคัญของโลก และหนังสือประวัติศาสตร์อิสลาม เล่ม 1, 2 และ 3 เป็นต้น” ซึ่งสอดคล้องกับตำราที่อัลลอฮฺ Ψ ได้ประทานให้ท่านศาสนทูตมุหัมมัดเพื่อเป็นทางนำให้กับผู้ศรัทธาคืออัลกุรอาน ดังที่อัลลอฮฺ Ψ ตรัสว่า

﴿إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ * ذَلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ﴾

(البقرة : 1-2)

ความว่า “อะลิฟ ลาม มีม คัมภีร์นี้ ไม่มีความสงสัยใด ๆ ในนั้นเป็น
คำแนะนำสำหรับบรรดาผู้ยำเกรงเท่านั้น”

(อัลบะเกาะเราะฮ์ : 1-2)

3.3 วิธีการตะอฺวะฮฺด้วยดีวิถี

มุฮัลล์สามารถเข้าใจและปฏิบัติหลักการอิสลาม โดยเรียนรู้จากดีวิถีซึ่งทาง
มูลนิธิได้จัดทำและให้ยืม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของครูอาลี ปฎิวาลิจิต กรรมการ โครงการ
อบรมผู้สนใจอิสลามมูลนิธิสันติชน ว่า “วิธีการที่ให้มุฮัลล์มีการปฏิบัติศาสนกิจมีหลายวิธี มี
เว็บไซต์ มีหนังสือให้ยืม มีดีวิถีให้ยืมและมีดีวิถีจำหน่าย มีความเที่ยมด้วย และมีทางช่องที่เอเอ็มทีวี”
สำหรับดีวิถีเป็นส่วนหนึ่งของการตะอฺวะฮฺที่มูลนิธิเตรียมเอาไว้เพื่อการเรียนการสอนอิสลาม
ดังนั้นสื่อจึงมีความสำคัญสอดคล้องกับวิจัยของกัตติมา รองเดช (2005 : บทคัดย่อ) พบว่า “การ
สื่อสารในสังคมมุสลิมนั้นถือเป็นตัวหลักในการเผยแผ่อิสลามที่ถูกต้อง และเป็นบ่อเกิดในการ
พัฒนาทางด้านความคิด ดังนั้นสื่อสารกับการตะอฺวะฮฺจึงไม่สามารถแยกออกจากกันได้”

4. วิธีการตะอฺวะฮฺด้วยเนื้อหา

4.1 วิธีการตะอฺวะฮฺด้วยเนื้อหาหลักการศรัทธา

เนื้อหาที่โครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชนได้เผยแผ่
ให้กับบรรดามุฮัลล์ฟเป็นเนื้อหาที่ครอบคลุมในสามประการสอดคล้องกับคำให้สัมภาษณ์ของ
ประธานโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมูลนิธิสันติชน อาจารย์บรรจง บินกาชัน กล่าว “สิ่งที่
เราสอนก็มีสามอย่าง คืออีหม่าน อิสลาม อิหฺसानนะครบ”ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของเฟา
ซาน เต๊ะมะหมัด (2553 : บทคัดย่อ) พบว่า “แท้จริงการเรียกร่องในอิสลามเป็นการเรียกร่องไปสู่สิ่ง
ที่ดีตะอฺวะฮฺอิสลาม คือการเรียกร่องไปสู่ศาสนาของอัลลอฮ์Ψโดยวางพื้นฐานอยู่บนหลักศรัทธา
ต่ออัลลอฮ์Ψต่อคัมภีร์ของพระองค์ ต่อบรรดามลาอิกะฮ์ ต่อบรรดาศาสนทูต ต่อวันอะคีเราะฮ์ และ
ต่อการกำหนดความดีความชั่วมาจากอัลลอฮ์Ψ”และยังสอดคล้องกับหะดีษของ ศาสนทูตมุหัมมัด
ρว่า “จงบอกให้ฉันรู้เกี่ยวกับอีมานเถิด ?” ท่านนบีρจึงตอบว่า การที่ท่านศรัทธาต่ออัลลอฮ์Ψต่อ
บรรดามลาอิกะฮ์ของพระองค์ ต่อบรรดาคัมภีร์ของพระองค์ ต่อบรรดา ศาสนทูตของพระองค์ ต่อ

² (บันทึกโดย Muslim, 2001 : 8)

วันปรโลก และเชื่อต่อการกำหนดสภาวะของพระองค์ทั้งที่ดีและไม่ดี”แล้วเขากล่าวว่า “จริงอย่างที่ท่านพูด”

4.2 วิธีการตะอวะฮ์ด้วยเนื้อหาหลักการปฏิบัติ

มุลนิฮ์สันติชนได้ยึดมั่นในวิธีการตะอวะฮ์แก่มุอัลลัฟในการเรียนรู้หลักการปฏิบัติในอิสลามด้วยวิธีการต่างๆ เช่นวิธีการทดสอบความรู้ดังกล่าวของครูโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามมุลนิฮ์สันติชน นางสาวอัญชฎา เรืองสุทธา อาอิชะว่า “มุลนิฮ์สันติชนมีการวัดผลทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ภาคทฤษฎีจะมีคะแนนเต็ม 100 ถ้าสอบได้มากกว่า 60 คะแนนก็ถือว่าผ่านค่ะ ถ้าหากสอบผ่านทั้ง 2 ภาค ก็จะได้รับประกาศนียบัตรจากมุลนิฮ์คะ” และสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของมานะ หมัดโน็ต (2005 : บทคัดย่อ) พบว่า “ทางด้านหน้าที่ของมุอัลลัฟนั้นมีหน้าที่ทั้งทางด้านหลักศรัทธาและหลักการปฏิบัติเช่นเดียวกับว่าเขานั้นเป็นมุสลิมผู้ศรัทธา” หลักการปฏิบัติของอิสลามมีห้าประการสอดคล้องกับหะดีษของท่าน ศาสนทูตมุหัมมัด P ว่า “อิสลามนั้น ถูกสร้างอยู่บนหลักการห้าประการ นั่นคือการปฏิญาณตนว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่ควรแก่การเคารพยกย่องนอกจากอัลลอฮ์ Ψ และมุหัมมัดนั้นคือเราะสูลของอัลลอฮ์ Ψ การดำรงไว้ซึ่งการละหมาด การจ่ายชะกาต การประกอบพิธีหัจญ์ ณ บัยติลลาฮ์ และการถือศีลอดในเดือนรอมฎอน³” ซึ่งสอดคล้องกับอัลกุรอานที่อัลลอฮ์ Ψ ตรัสว่า

﴿الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ﴾

(البقرة : 3)

ความว่า “คือบรรดาผู้ศรัทธาต่อสิ่งเร้นลับและดำรงไว้ซึ่งการละหมาด และส่วนหนึ่งจากสิ่งที่เราได้ให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเขา นั้น พวกเขาก็บริจาค”

(อัลบาคอเราะฮ์ : 3)

4.3 วิธีการตะอวะฮ์ด้วยอิหฺसान (คุณธรรม)

อิหฺसानเป็นสิ่งที่มุลนิฮ์สันติชนนำมาเป็นเนื้อหาตะอวะฮ์ให้แก่มุอัลลัฟซึ่งสอดคล้องที่อาจารย์บรรจง บินกาซัน ประธานโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามของมุลนิฮ์สันติชนได้

³ (บันทึกโดย Bukhāriy, 2001 : 7)

อธิบายถึงเนื้อหาที่ทางโครงการอบรมผู้สนใจอิสลามได้สอนมูอัลลัฟมีสามประการคือ อีหม่าน อิสลาม และอิหฺसानดังที่ท่านได้กล่าวว่า “สิ่งที่เราสอนก็มีสามอย่าง คืออีหม่าน อิสลาม อิหฺसान เราสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัตินะครับ” และได้สอดคล้องกับหะดีษ⁴ของท่านศาสนทูตมุหัมมัดﷺ ว่า “แล้วเขาก็กล่าวอีกว่าดังนั้นท่านจงบอกให้ฉันรู้เกี่ยวกับอิหฺसानเถิด ? ท่านเราะสูลﷺตอบว่า คือ การที่ท่านทำ อิบาอะฮฺต่ออัลลอฮฺﷻ เสมือนกับว่าท่านเห็นพระองค์ แม้ว่าท่านไม่เห็นพระองค์ แต่พระองค์ทรงเห็นท่านแน่นอน”

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่องวิธีการความสุขของมุลนิธิสันติชนแก่มูอัลลัฟมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการเปรียบเทียบวิธีการความสุขของมุลนิธิสันติชนแก่มูอัลลัฟกับมุลนิธิอื่นๆ เพื่อจะได้วิธีการความสุขที่หลากหลายรูปแบบยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาถึงวิธีการความสุขของศาสนาอื่นๆ ต่อผู้สนใจศาสนาเหล่านั้นด้วย เช่นศาสนาคริสต์ พุทธ เป็นต้น เพื่อจะทราบถึงวิธีการความสุขของศาสนานั้นและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เข้ากับเหตุการณ์ของอิสลาม
3. ควรมีการเปรียบเทียบวิธีการความสุขแก่มูอัลลัฟของมุลนิธิในประเทศและต่างประเทศ เช่น วิธีการความสุขแก่ชาวปาของเทศมาเลเซีย เป็นต้น เพื่อทราบถึงวิธีการความสุขในแต่ละบริบทว่ามีวิธีการเป็นอย่างไรและนำมาปรับใช้กับมุลนิธิหรือองค์กรที่รับผิดชอบด้านความสุขในประเทศของเรา

⁴ (บันทึกโดย Muslim, 2001 : 8)

บรรณานุกรม

หนังสืออ้างอิง

มันศูร อับดุลลอฮฺ. 2550. มุสลิมรายวัน. สงขลา : อาลีพาณิชย์.

al-Tabariy. 2000. Jāmi‘a al-bayān fi Tawīl al-qurān.

(جامع البيان في تأويل القرآن). Muassasah al-Risālah.

Abu Husiyn, Muslim bin al-Hijaj.2001. Sahih Muslim (صحيح مسلم). Al-Qahirah :
Maktabah al-Thaqafat al-Diniat.

หนังสือแปล

เยาวชนนุรอบาอ์. 2555. การกึ่งแห่งการคะอะฮฺหน้าทีของมุสลิมทุกคน. แปล ทีมเยาวชนนุรอบาอ์.
กรุงเทพมหานคร: เยาวชนนุรอบาอ์.

Ahmad Azhār Bashīr. 2545. ระบบเศรษฐกิจอิสลามเบื้องต้น. แปล อับดุลเลาะ อับรฺ.
กรุงเทพมหานคร : อัลอีห์มาน.

Zakir Naik . 2555. ตอบคำถามเพื่อนต่างศาสนิก. แปล บรรจง บินกาซัน. กรุงเทพมหานคร :
อัลอะมีน.

วิทยานิพนธ์ และงานวิจัย

เฟาซาน เต๊ะมะหมัด. 2553. บทบาทด้านการคะอะฮฺของท่านมุศฮับ บิน อุมัยรฺ ศึกษาบุคลิกภาพ
หลักการและวิธีการคะอะฮฺ. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาอูศูลุดดีน,
มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.

กัตติมา รองเดช. 2005. บทบาทของเทคโนโลยีการสื่อสารในการคะอะฮฺอิสลาม. สารนิพนธ์ศิลป
ศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาอูศูลุดดีน, มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.

มานะ หมัดโน้ต. 2005. บทบัญญัติว่าด้วยสิทธิและหน้าของมูอัลลัฟ กรณีศึกษามูลนิธิสันติชน.
สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาชะรีอะฮฺ, มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.

ยามีละห์ เทษา. 2551. การเผยแพร่ศาสนาของท่านนบีมุฮัมมัดแบบลับๆ และเปิดเผยก่อนการ
อพยพ. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาอุศุลุดดีน, มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.

รอชีดี๊ะ บือราเฮง. 2551. แนวทางของสลัฟ (บรรพชนมุสลิมในยุคแรกของอิสลาม) ในการเผยแพร่
อัล-อิสลามของแต่ละบุคคล. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาอุศุลุดดีน,
มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.

อาแว เจะโมง. 2554. การเผยแพร่ศาสนาอิสลามของนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียนเอกชน
ศาสนาอิสลาม: กรณีศึกษาโรงเรียนบำรุงอิสลาม ตำบลปยุต อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี.
สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาอุศุลุดดีน, มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา.

Prince of Songkla University
Pattani Campus